

DANMARK ER EN HAVE

Set fra rummet ligner Jorden en beskeden blå kugle med nuancer af brunt og grønt hist og her. I det perspektiv er Danmark bare en ubetydelig plet. Man behøver dog ikke rejse ud i rummet, før alting pludselig forekommer anderledes overskueligt, og dimensionerne gør noget ved ens blik på tingene. Et højt punkt kan bevirke det samme.

Med inspiration fra den tyske fotokunstner Andreas Gursky har Henrik Saxgren anvendt kranlift og fotograferet i 40 meters højde til Danmark under forvandling. Han har arbejdet med det menneskeskabte landskab og fokuseret på infrastrukturelle anlæg. Perspektivet og afstanden ned til jorden forhindrer ikke genkendelse af detaljer: mennesker, biler og vejskilte. Alt i miniature.

Alligevel virker synet fremmed oppefra. Den prosaiske virkelighed dernede forekommer både større og mindre i kraft af overblikket. Det opleves blandt andet i billedet af en rundkørsel. Nem at overskue fra luften, men samtidig mere imponerende, fordi den så åbenlyst behersker det hele. Vejene løber som årer ind til det trafikale hjerte, der pumper bilerne rundt, mens cyklister føres under jorden ad markerede stier og videre ud langs det net af veje, som forgrener sig i landskabet.

Der spores i billedet en fascination af ingeniørkunst og logikken, hvormed trafikken fordeles. Tanken melder sig med endnu større kraft i fotografierne fra henholdsvis Sprogø og Peberholm. Den ene en naturlig ø i Storebælt, nu brugt som forbindelsespunkt til broen, den anden fuldkommen kunstig og beliggende i Øresund, hvor den forbinder tunnel og bro på Øresundsforbindelsen. I Saxgrens foto ses kørebanerne, der fører ned i tunnelen, side om side med jernbanespor. Nederst til højre en helikopterlandingsplads med et stort hvidt H malet på asfalten. Alt sammen menneskeskabt, lige bortset fra sundet, der afgrænses af en snorlige kyst sikret mod oversvømmelse. Evnen til at omforme landskaber, ja ligefrem tilføje nye om nødvendigt, er Peberholm et af de mere ekstreme eksempler på, men det er svært at finde områder i Danmark, uberørt af menneskehånd, vel nærmest umuligt.

I Saxgrens optik er landet en gennemkultiveret have, han ønsker at gengive sandfærdigt. Derfor ingen romantik eller nostalgi. Han afholder sig bevidst fra at fotograferer uden om de moderne spor i landskabet.

Billederne er resultater af nøje planlægning på grund af logistikken bag hver eneste optagelse. Motiverne har været uforudsigelige i den forstand, at det er

vanskeligt at vide på forhånd, hvordan et sted ser ud fra 40 meters højde. Alt kommer tilsyneladende med, selvfølgelig ikke i en 360 graders radius, men billederne efterlader et helhedsindtryk, hvilket netop synes at være pointen. Brugen af kranlift er ingen effekt, men et forsøg på konkret at objektivere blikket på landskabet.

At hæve sig op over Danmark anno 2008-09 og præsentere fotografier, fri for understregning og kommentar. Dokumentation for eftertiden med flest mulige informationer. Som alt andet er billeder prisgivet tiden. De vil blive aflæst anderledes på tidsmæssig afstand. Ubetydelige detaljer får pludselig signifikans hos fremtidens beskuer, måske stik imod fotografens intention. Af gode grunde har mennesket blindhed over for sin egen tid. Distancen mangler.

Saxgren bringer sig på 40 meters afstand og søger at lade tingene tale for sig selv. Han er ellers i den grad kendt som en subjektiv fotograf, der i indlevede reportager fra alverdens brændpunkter er gået tæt på mennesker og begivenheder. De senere år har han arbejdet med landskaber, de menneskeskabte. Senest i serien Unintended Sculptures (2009).

Intentionen om at skildre virkeligheden utilslørt findes stadig, tilgangen er bare en anden. Han afstår fra kritik og kommentar, men viser mere objektivt, hvordan landet ligger. Projektet til Danmark under forvandling er båret af en fascination af menneskets evne til at flytte jord, så at sige. Denne evne udnyttes højst forskelligt. Og det fremgår af hans billeder.

Et eksempel på lystbetonet omskabelse er Olsens Paradis, en fantasifuld have anlagt med søer og bassiner, utallige broer, ørkenhave, bjergarrangement samt vulkan lidt uden for Bramming. I Saxgrens billede ses Paradiset som en grøn pil, der kiler sig ind imellem flade marker. Underligt trængt fra begge sider af et helt almindeligt dansk landskab, kultiveret, men uden det paradisiske overflødhedshorn af forskellige artificielle landskabstyper bragt sammen på et forholdsvis lille areal, for sjov.

Der findes således forskellige typer af landskabsbearbejdning. Nogle muligvis mere latterlige end andre, men ikke mindre menneskelige. Rundkørsler og broer er nøjagtig ligeså kunstige som Olsens Paradis. De tjener imidlertid praktiske formål. Set ovenfra er det en væsentlig forskel, eller også er det ikke. Saxgren holder sig på afstand og undlader at dømme. Om hundrede år vil nogen måske pege på en bil og spørge: hvad er det?